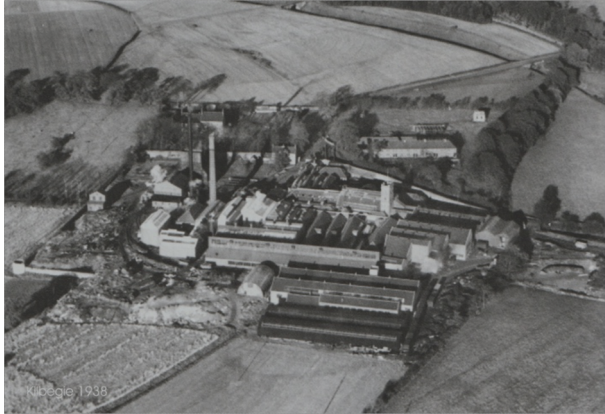

De elf kinderen van John Haigen Margaret Stein. Tekst: Robin Brilleman

DE FAMILIES HAIG EN STEIN WAREN JARENLANG DE BELANGRIJKSTE DISTILLEERDYNASTIE VAN SCHOTLAND. ZE DISTILLEERDEN OVER HET ALGEMEEN GEEN WHISKY, MAAR ALCOHOL DIE NAAR ENGELAND WERD VERKOCHT OM ER GIN VAN TE MAKEN. HIER WERDEN ZE HEEL ERG RIJK MEE, WAARDOOR ER GENOEG GELD WAS OM MEER DISTILLEERDERIJEN TE BOUWEN VOOR HUN NAZATEN. DIT EEUWENOUDE VERHAAL GAAT OVER EEN GEZIN VAN ELF KINDEREN DIE NA DE DOOD VAN HUN VADER DOOR TOEDOEN VAN HUN OOMS BIJNA ALLEMAAL GOED TERECHTKWAMEN.

En hoe de meeste toch goed terechtkwamen

John Haig of the Gartlands trouwde in 1751 in Alloa met zijn nicht Margaret Stein en vestigde zich daarna in Garlet Farmhouse vlak bij Kennet waar zich de befaamde distilleerderij Kennetpans bevond. Deze distilleerderij was van John Stein, de vader van Margaret. Of dit de reden was dat het echtpaar zich juist hier vestigde en of John Haig daadwerkelijk bij zijn schoonvader in dienst is geweest, is niet bekend. Wel weten we dat er tussen 1751 en 1773 maar liefst elf kinderen werden geboren in Garlet Farmhouse. In het laatste jaar overleed de vader van Margaret, John Stein op zesenzeventigjarige leeftijd. Ook de vader van haar kinderen, John Haig overleed datzelfde jaar aan een hartaanval toen hij slechts drieënvijftig jaar oud was. Door dit enorme verlies toog Margaret ondergedompeld van verdriet haar bed in om daar dagen en nachten lang te blijven. Tot dat, zo gaat het verhaal, zij de stem van haar overleden moeder Margaret Caldam hoorde die haar vroeg uit haar bed te komen, met de woorden: 'Neem je kinderen bij de hand, voed ze op en geef ze een goede start in het leven. Want ik mag je zeggen dat als je acht slaat op mijn woorden, sommige van je kinderen naar zulke hoge posities in deze wereld zullen gaan waar jij zelfs nog nooit van hebt gedroomd.'

De broers John, James en Robert redders in de nood

Margaret Haig luisterde naar de woorden van haar moeder en kwam uit bed waarna ze van haar broers John, James en Robert Stein de verzekering kreeg dat zij er voor zouden zorgen dat al haar kinderen goed terecht zouden komen. John Stein had distilleerderij Kennetpans van zijn vader John Stein geërfd, James Stein begon in 1773 met de bouw van distilleerderij Kilbagie vlak bij Kennetpans en Robert Stein bestierde de distilleerderij Kincapple bij St. Andrews. De ooms zouden de neefjes een opleiding geven in hun distilleerderijen en de meeste nichtjes trouwden met een distillateur, al of niet opgeleid door de drie ooms.

De oudste dochter Margaret Haig was in 1773 al eenentwintig jaar oud en sinds haar zestiende getrouwd met John Jameson uit Alloa. Oom John Stein van distilleerderij Kennetpans begon in 1780 met de bouw van distilleerderij Bow Street in het Ierse Dublin. Na een opleiding bij Kennetpans en vier jaar na het begin van de bouw werd de vierenveertigjarige John Jameson er als manager te werk gezet. In 1805 kocht Jameson de distilleerderij van Stein, hij vergrootte de productiecapaciteit en vijf jaar later kwam de bedrijfsnaam John Jameson & Son op de gevel te staan. Dit was het begin van de bestverkochte Ierse whiskey ter wereld.

Het tweede kind, maar oudste zoon, James Haig of Blairhill, was achttien toen zijn vader stierf. Hij werd opgeleid tot distillateur bij zijn oom John Stein van distilleerderij Kennetpans. James vertrok

jaren later naar de Schotse hoofdstad Edinburgh om aan de Glenogle Road distilleerderij Canonmills te bouwen.

De tweede zoon en het vierde kind van John en Margaret, John Haig of Bonnington was vijftien toen zijn vader overleed. Na zijn opleiding bij oom John Stein en/of James Stein begon hij op tweeëntwintigste in 1780 distilleerderij Lochrin in Edinburgh. William Haig of Seggie, de jongste en elfde telg uit het gezin van John en Margaret was twee jaar oud toen zijn vader het leven liet. Hij werd op latere leeftijd als leerling te werk gezet bij oom Robert Stein van distilleerderij Kincaple.

Zelfs gezamenlijk failliet aanvragen werd niet geschuwd

Alle genoemde distilleerderijen produceerden alcohol om te exporteren naar Engeland om er aldaar gin van te maken. Door deze grote en goedkope aanvoer uit Schotland begonnen de distillateurs in Engeland steeds harder te klagen. In 1788 werd besloten om alcohol die vanuit Schotland naar Engeland werd geëxporteerd flink hoger te gaan belasten. Hierop besloten John Stein van Kennetpans, James Stein van Kilbagie, Robert Stein van Kincaple, James Haig van distilleerderij Canonmills en zijn jongere broer John Haig van distilleerderij Lochrin zich gezamenlijk failliet te verklaren. Dit gezamenlijke protest tegen de verhoging kwam de accijnsdienst dus duur te staan, maar aan de andere kant was het tegengaan van export wel bewerkstelligd.

De oude eigenaren van de failliete distilleerderijen waren uitgesloten om deze van de curator terug te kopen, dus werd dit gedaan door familie of goede zakenrelaties. Zo werd als eerste, in 1790 distilleerderij Canonmills van James Haig of Blairhill 'teruggekocht' door John Stein & Co. De familie Haig zou Canonmills pas weer in 1825 in handen krijgen. Kennetpans werd in 1791 gekocht van de curator door Thomas Dundas en Erskine of Mar die deze datzelfde jaar nog verpachtten aan John Stein senior en junior.

Distilleerderij Kilbagie werd in 1793 uit de boedel van de curator gekocht door John Taylor, om deze het volgende jaar te verpachten aan zijn familielid Robert Stein. Robert Stein was de zoon van de oprichter van Kilbagie en later uitvonder van de Stein Patent Still.

Lochrin werd uitgekocht door James Haig of Blairhill en samen met John Haig of Bonnington zetten de broers in 1795 als partners James and John Haig de distilleerderij voort. Er werd dor dit duo van 10 oktober 1798 tot februari 1799 maar liefst 449.372 liter alcohol gedestilleerd.

Tot wanneer dit partnerschap standhield, is onbekend, maar vaststaat dat John Haig in 1811 distilleerderij Bonnington begon in Leith bij Edinburgh. Zijn broer James Haig opende een jaar later distilleerderij Sunbury in Dean, ook bij Edinburgh aan de Sunbury Street aldaar.

Distilleerderij Kincaple van Robert Stein werd in 1795 gekocht door zijn leerling William Haig of Seggie. William sloot deze distilleerderij in 1809 om distilleerderij Seggie te bouwen in de plaats Guardbridge, noordwestelijk van Kincaple. Deze distilleerderij kwam in 1814 in productie om weer alcohol te produceren voor de Engelse markt, waar er wederom gin van werd gemaakt. Door het overlijden van broer John werd William in 1820 ook eigenaar van distilleerderij Bonnington.

De overige zes zijn helaas wat minder bekend

Tot zover het verhaal van vijf van de elf kinderen, maar hoe verging het de resterende zes? Zo was er nog Mary Haig. Zij was zeventien toen haar vader kwam te overlijden en trouwde met Andrew MacKenzie. Of deze Andrew ook distillateur was, is onbekend en hoe oud Mary is geworden en wat ze verder in het leven heeft gedaan, is ook niet te achterhalen. George Haig overleed een jaar na zijn vader John Haig of the Gartlands op veertienjarige leeftijd. Anne Haig was toen twaalf, maar over haar is verder niets bekend. Robert Haig was negen, kreeg een opleiding van zijn ooms en vertrok naar Dublin om daar in 1795 distilleerderij Dodderbank over te nemen. Janet Haig werd geboren in 1766 en trouwde met John Phip, distillateur en oprichter van distilleerderij Dolls in Menstrie. Caldom Haig was in 1773 zes jaar oud, maar over hem is verder niets bekend. Als laatste het op één na jongste kind Andrew Haig. Hij leefde van 1769 tot 1824 en werd al op jonge leeftijd opgeleid door James Stein van Kilbagie. Hij bleef kinderloos en wat hij de rest van zijn leven heeft gedaan, blijft ook in nevelen gehuld.